

KVARNÅSENS ISHOCKEY- HISTORIA.

*Första hockeybanan med kraftstationen i bakgrunden.
Foto: Ulf Andersson 1956*

2009-01-14
Eskil Tåg

Kvarnåsens SK tar upp hockey

Sportklubben i Kvarnåsen har under sin tillvaro haft fotboll och skidsport på programmet. Nu har KSK börjat underhandla om möjligheter att bygga en ishockeybana. Lämplig plats för en sådan finns i byns södra del, och hjälp med byggandet har man lov att få av A. B. G. Thorgrens, som kommer att lämna trävirket för byggandet av sarg. Dessutom ska nämnda firma hjälpa till med belysningsfrågan.

3/11 1953 NV

Reportage: Holger Nyström 1953

Den första hockeybanan var tänkt att byggas i svackan ("ner i grova") mellan Anton Erikssons lanthandel och Gideon och Elvy Algotssons hus men det visade sig att den platsen inte var så lämplig med tanke på kalkkällan och dess tillflöde. Kalkkällan nyttjades tidigare bland annat av Selma Lycksell och Betty Stenberg under sommartid som kylanläggning av matvaror. Religiösa krafter motsatte sig också byggandet av en hockeybana på grund av kopplingen till Kvarnåsens sportklubb (KSK).

Hugo Berg och Sture Lindgren, sponsrade av Thorgrens Trä, hade påbörjat arbetet och hann med att sätta upp några belysningsstolpar innan projektet avslutades.

Till vänster på denna bild var det tänkt att första banan skulle byggas. I bakgrunden, söder om "grova", kan man bland träden skymta Algotssons hus och längst bort ser man det gula hus som ägs av familjen Tåg.

Foto: Sara Vikman 2008. Sara är barnbarn till Fia och Lambert Vikman.

Besvikna hockeyentusiaster (ungdomarna i byn) försökte då att spola en bana på sjön utanför sågen men det visade sig att den var svår att hålla i ordning. Kylan orsakade stora sprickor i isen och dessutom var det inte lätt att med handkraft skotta bort snön från banan, speciellt de gånger som det hade blåst in stora mängder drivsnö. Spolningen skedde för hand. Vi gjorde hål i isen och hinkade upp vatten som sedan hälldes på en jutesäck som vi drog runt på hockeybanan. Efter en kraftig snöstorm så tröttnade vi och gav upp.

Sommaren 1955 när Rafael Thorgren och undertecknad var på "sågspånshopen" för att leta metmask föddes idén att bygga en hockeybana på den platsen.

Tillsammans med de andra pojkarna i byn kärrade vi sågspån för att jämna till underlaget. Det visade sig dock att krafterna och sågspånen inte räckte till utan det blev kvar ett stort hål i mitten av banan (ca en meter djupt och fem meter i diameter). Hålet räknade vi dock med att kunna fylla igen med vatten.

Virket som vi behövde till hockeysargen fick ("hittade") vi tag på från byns vedbodas. Det var ingen som bråkade med oss om detta utan tvärtom var det så att när vi höll på med att lasta virke fick vi hjälp med att hitta ännu mer virke. Vi fick tag på så mycket virke att det förutom till sargen även räckte till att bygga två broar över två små "bäckar". Den ena bron gick mellan byns tvättstuga, som var ihopbyggd med en bastu, och kraftstationen och den andra bron gick från kraftstationen till hockeybanan.

Bilden ovan: Rafael Thorgren. Kortet är taget något år innan vi påbörjade byggandet av hockeybanan mellan åarna. Vi ungdomar kallade Rafael för "Raffal" eftersom vi tyckte att det var lättare att säga. Fotot tillhör Bengt Thorgren.

Rafael var den av oss pojkar som verkligen tog tag i byggandet av hockeybanan. För honom fanns inte något hinder som inte kunde överbryggas.

När vi ungdomar planerade byggandet av hockeybanan hade vi sett att det fanns en lång träränna vilken var uppbyggd på en ställning och som var till för att transportera vatten från kanalen till den gamla ångsågen som funnits där tidigare. Trärännan hade vi tänkt flytta och använda när vi skulle spola hockeybanan. (Enligt "Husflyttaren" Dahlberg Norsjö flyttades ångsågen senare till Norsjö).

Vi hade tänkt montera in trärännan i träkanalen (se nedanstående kort) och genom höjdskillnaden få gratis transport av vattnet. Detta gick dock inte att genomföra. David Ermling såg vilka svårigheter vi hade med det praktiska genomförandet och erbjöd oss då att låna en ny slang av plast som vi monterade in i vattenkanalen. Genom självtrycket kunde vi spola vatten ut på vår hockeybana. Jag tror inte att vi någonsin betalade denna plastslang trots att vi använde den under flera år.

Det stora hålet i banan som vi inte hade fyllt upp med sågspån var dock inte så lätt att fylla igen med vatten. Först dagarna före jul 1955 kunde vi åka skridskor för första gången. Den som verkligen stöttade oss var David Ermling som trodde på oss ungdomar och som aktivt under många kvällar hjälpte oss med spolningen av banan. Utan hans stöd hade det blivit svårt för oss ungdomar att klara av att färdigställa hockeybanan.

Bild av den första byggda hockeybanan i Kvarnåsen. Hockeybanan var cirka 25 meter bred och 40 meter lång. Lägg märke till att sargen saknade rundade hörn. I bakgrunden syns träkanalen och kraftstationen som båda revs 1968. Personen på bilden är Lage Lycksell.

Foto: Ulf Andersson 1956

Hösten 1955. Från vänster: Stellan Lindgren, Lage Lycksell, Birger Holm och Christer Ölmerud arbetar med att bygga sargen till första hockeybanan. Foto: David Ermling

Hockeybanan var placerad mellan åarna på den så kallade ”sågspånshopen” där vi i byn hade vårt metmaskställe. I bakgrunden på föregående bild sid. 4 kan man se träkanalen med vatten som var till för byns kraftstation. Bakom låg bastun och tvättstugan som nyttjades flitigt av många Kvarnåsenbor till i slutet av 1950-talet. Idag är den platsen övervuxen och det enda som påminner om att det spelats ishockey är några rester från hockeysargen. Det är lättast att hitta platsen för den första hockeybanan om man står på baksidan av före detta Anton Erikssons affärsmagasin och tittar rakt över ån mot den bagarstuga som finns idag. Se nedanstående bilder från år 2008:

I bakgrunden ser man Anton Erikssons röda affärsmagasin och Erikssons gula hyresfastighet. Ovanstående och nedanstående bilder av det gröna skogsområdet, mellan byns bagarstuga (tidigare platsen för kraftstationen) och Anton Erikssons affärsmagasin, är platsen där den första hockeybanan byggdes. Foto: Sara Wikman. 2008

I bakgrunden ser man byns bagarstuga. Tidigare platsen för kraftstationen och bastu-/tvättstugan som idag inte finns kvar. Foto: Sara Wikman 2008

De gånger som vi hade spolat banan var vi tvungna att rulla ihop slangen och transportera den till Jonas Thorgrens källare så att vattnet i den inte skulle frysa till is. Jonas och hans fru Linnea var verkligen tålmodiga under den här tiden trots det besvär det medförde att ha cirka 100 meter slang utdragen runt i källaren. Vi hörde aldrig att de beklagade sig över detta.

Hockeybanan användes flitigt och blev mycket populär bland ungdomarna. Föräldrarna som med stor fasa kom ihåg drunkningsolyckan på Stora Raggsjön 1939 där tre barn omkom gladdes också åt hockeybanan eftersom de inte längre behövde oroa sig för att ungdomarna var ute på de farliga sjöisarna.

Rafael Thorgren blev den som satsade på att stå i målet och till detta krävdes en målvaksutrustning. Utan pengar blev det hans mamma Linnea som sydde målvaktsskydden som stoppades med ull och gamla kläder. Denna utrustning skulle knappast ha godkänts idag då skydden var så stora att de täckte en stor del av målet. Det var en effektiv målvaksutrustning. Rafael skaffade sig också en ansiktsmask/galler efter det att Stellan Lindgren under träning på banan mellan åarna skjutit en puck som tog i en spricka i isen och sedan oturligt åkte upp i hans mun och slog loss en framtand. Efter denna incident fick en anställd, som arbetade på Arvid Lundströms verkstad, i uppgift att tillverka ett ansiktsgaller av metall som skulle täckte större delen av ansiktet. Vid denna tid var det inte så vanligt att hockeymålvakterna bar mask för ansiktet.

.

Kraven på en större och mer lättkött hockeybana ökade. Ett Exempel på Kvarnåsenbornas företaganda var att arbetet med att bygga den nya hockeybanan påbörjades innan det var klart med om vi skulle få något bidrag eller inte från Norsjö kommun utifrån Viktor Söderlunds ansökan.

Det som hjälpte oss och gav oss råg i ryggen att bygga en ny hockeybana var Jonas Thorgrens kommentar **”hä jer bara je bygg pajkar, hä val no nan rå ve hä”**. Det fanns dock ett ultimatum och det var att ingen fick spela på hockeybanan under högmässan på söndagarna

Det var främst kostnaderna för att planera marken som förskräckte oss unga Hockeyintresserade. Traktorentreprenörens schaktningsarbete betalade Jonas Thorgren ur egen ficka.

.

Reportage i NV innan bidraget från kommunen beviljades.

Det är bättre att ha en isbana på land än ute på sjön, ansåg de unga ishockeybanebyggarna i Kvarnåsen, fr. v. Stellan Lindgren, Birger Holm, Tryggve Thorgren, Eskil Andersson o. Roger Berg.

Kvarnåsen får hockeybana utan kommunalt bidrag

Ett 20-tal pojkar i Kvarnåsen bygger nu och spikar på sargen till ny ishockeybana, som ska bli klar i höst innan kylan sätter in.

— Så klart att vi ska ha en bana, fast det inte blev något kommunalt bidrag, sade en av pojkarna när de häromkvällen fick besök av fotografen under pågående byggskap.

Virket hämtas från sågen, det är bara formvirke vi tar, fast det är fint virke, berättade några andra pojkar. De har också utmärkt tillgång till vatten för spolningen. Banan blir förlagd till en plats där kvarnåsenborna en gång i tiden hade en kraftstation, och där får de självtryck från vattenrännan. Sade pojkarna och fortsatte sitt bygg-

Viktor Söderlund, Kvarnåsen; hjälpte oss med en kompletterande ansökan om bidrag från Norsjö kommun till att bygga en hockeybana. Det som justerades var att ett skriftligt arrendeavtal skulle ingå i ansökan. Det räckte inte med Jonas muntliga löfte att vi skulle få bygga på hans och Linneas mark Efter en tids väntan tillstyrkte Norsjö kommun att vi skulle få bidrag till den nya hockeybanan söder om Jonas och Linnea Thorgrens fastighet. Jonas och Linnea bjöd på gratis arrende och AB Thorgren levererade gratis virke till sargen som spikades ihop i Johan Anderssons garage.

Belysningen till hockeybanan monterades upp först året efter det att hockeybanan hade blivit klar och då hade vi fått bidraget från Norsjö kommun.

Oskar Grahn, självlärd elektriker, utförde det elektriska montaget. Skärmarna var upp och nervända tvättfat av aluminium.

Den färdiga hockeybanan spolas hösten 1957.

Från vänster: Lage Lycksell, Ulf Andersson, Börje Andersson och Eskil Andersson. Foto: David Ermling

Kort av den andra hockeybanan med det nytillverkade hockeymålet som John Lycksell svetsade ihop utifrån hockeyförbundets godkända ritningar. Hockeybanan, som idag inte finns kvar, låg ca 75 meter sydöst om byns bagarstuga. Fotot tillhör Bengt Thorgren.

Kvarnåsen var med i Norsjö byaserie säsongen 1963/64 och då spelade vi "naturligtvis" i landslagets färger gult och blått. Det blev dock bara en säsong.

De lag som deltog i denna serie var enligt uppgifter från Lage Lycksell och Stellan Lindgren: Norsjö B, Bjurträsk, Risliden, Mensträsk, Norsjövallen, Rökå och Kvarnåsen.

Kvarnåsen hamnade någonstans i mitten av serien.

*Bilden ovan: Lage Lycksell iklädd KSK: s Hockeytröja, modell 1963/64.
Foto: Eskil Tåg 2009*

Viktiga årtal:

1953	Hockeybana i Kvarnåsens sportklubbs regi påbörjas men arbetet avbryts.
1954	Försök med en hockeybana på Stora Raggsjön utanför Thorgrens såg och hyvleri.
1955	Byns ungdomar bygger själva en hockeybana mellan åarna.
1957	Ny hockeybanan byggs söder om Jonas Thorgrens fastighet. Reportage i NV den 24 oktober 1957.
1960	Belysningen färdigställs av Oskar Grahn
1961-63	Banan förlängs och hockeysargen förbättras.
1963-64	Kvarnåsens SK spelar en säsong i Norsjö byaserie.
1975	Lilla badhytten flyttas från badstranden ("Bertils myra") till hockeybanan och byggs om till omklädningsrum med lyse och element.
1981	Byn övertar det formella ansvaret för hockeybanan från KSK. En ansvarsgrupp utses som skall ansvara för snöröjning mm. Norsjö kommun ger skötselbidrag med 1764 kr/år.
1983	Byn beviljas bidrag med 6405 kr för upprustning av banan. Torbjörn Lindgren har sedan 1969 ansvarat för skötseln av hockeybanan.
2005	Nedläggning då inga ungdomar nyttjar banan.

GPS mätning av de olika platserna 2008-08-01

1	"Grova"	O=1654026	N= 7208282
2.	Första hockeybanan	O=1654171	N= 7208358
3.	Andra hockeybanan	O=1654211	N= 7208270

GPS mätningen utförd av Axel Granholm och Eskil Tåg